

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۲/۱۲
شماره:
پوست: ۱۰/۱۱۷
ندارد

برادر ارجمند جناب آقای حسین شریعتمداری
مدیر مسئول محترم روزنامه وزین کیهان

سلام علیکم

با احترام، مطلب منتشر شده در روزنامه کیهان مورخ ۱۴۰۳/۲/۶ صفحه ۸ با عنوان "بررسی جایگاه مقالات پژوهشی در ایران و جهان، ایران پیشران تولید مقالات پژوهشی" در فرهنگستان علوم پزشکی مورد بررسی قرار گرفت. در ذیل توضیحاتی جهت تنویر و تصحیح، خدمت حضرتعالی تقدیم می گردد.

پس از انقلاب اسلامی در ایران و استقرار نظام جمهوری اسلامی تحولات بزرگی در کشور رخ داد که جامعه جهانی را شگفت زده کرد. برای مثال در حوزه سلامت با گسترش شبکه بهداشتی درمانی در کشور با اولویت روستاها و مناطق محروم تر، در مدت کوتاهی رتبه کشورمان در آمارهای مرتبط با بهداشت و سلامت، ارتقای جهش گونه یافت.

در حوزه علم و فناوری نیز تحولات بزرگی رخ داد که از چشم مراکز علم سنجی جهان پوشیده نمانده است و سالانه جداول رتبه بندی خود را منتشر می کنند. در حال حاضر بیست نظام رتبه بندی در جهان وجود دارد که تفاوت آنها در منابع مورد استفاده، شاخص ها، و روش شناسی (Methodology) مخصوص به خودشان است. در نتیجه نتایج بدست آمده (رتبه کشورها در جدول رتبه بندی) در هر نظام ممکن است با سایر نظام های رتبه بندی متفاوت باشد.

در اساسنامه، یکی از وظایف فرهنگستان علوم پزشکی رصد و پایش کلان تعیین شده است و در این راستا پژوهشی جامع در خصوص رتبه بندی Nature Index و مطالعه تطبیقی کشورمان در حوزه انتشار مقالات علمی در مجلات مرجع و مقایسه آن با کشورهای منطقه در سال ۱۴۰۳ به انجام رسیده است. نتایج بدست آمده از این پژوهش از حوصله این مرقومه خارج است، لذا تنها در اینجا به تصحیح آمار ارائه شده در روزنامه کیهان مورخ ۱۴۰۲/۲/۶ اکتفا می شود.

رتبه کشورمان در مقایسه با عربستان و ترکیه در رتبه بندی Nature Index در جدول ۱ نشان داده شده است. با توجه به اینکه این نظام رتبه بندی از سال ۲۰۱۶ جداول و آمار خود را منتشر کرده است، بنابراین سال شروع در جدول یک سال ۲۰۱۶ می باشد.

لازم به ذکر است که جمع آوری و تحلیل داده ها، امری زمان بر است و لذا نتایج هر سال معمولاً چند ماه پس از پایان سال، جمع بندی و در جدول های سالیانه (Annual tables) منتشر می شود. در این جدول ها، وضعیت سال مورد بررسی با سال گذشته مقایسه و میزان پیشرفت و یا پسرفت کشورها بصورت درصد بیان می شود. با توجه به اینکه برای دریافت این رتبه بندی یک سال باید انتظار کشید، Nature Index رتبه بندی جاری (Current index) را نیز به انجام می رساند. در این رتبه بندی بازه زمانی یک ساله است ولی شروع آن ابتدای ژانویه تا آخر دسامبر نیست. آمار جدول یک از آمار سالیانه استخراج شده است.

جدول ۱- رتبه جمهوری اسلامی ایران و دو کشور عربستان و ترکیه در سال های ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۲ در پنج حوزه علمی

سال	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶
ج. ا. ایران	۳۲	۳۲	۳۶	۳۳	۳۱	۳۴	۳۳	۳۹
عربستان	۳۱	۲۹	۲۸	۲۹	۲۹	۲۹	۳۰	۳۱
ترکیه	۳۶	۳۹	۳۹	۳۹	۳۹	۳۸	۳۸	۳۷

لازم به ذکر است که آمار هر سال مربوط به سال گذشته است. برای مثال رتبه ارائه شده سال ۲۰۲۳ مربوط به اول ژانویه تا ۳۱ دسامبر سال ۲۰۲۲ می باشد.

مطابق آمار این جدول بهترین رتبه جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۱۹ (رتبه ۳۱) بدست آمده است و پس از آن، رتبه کشورمان بهبود نداشته است و در سال ۲۰۲۳ رتبه کشورمان ۳۲ می باشد. لازم به ذکر است که عربستان در تمامی سال ها رتبه بهتری از کشورمان داشته است. از سوی دیگر رتبه کشورمان نسبت به ترکیه در سالهای مورد بررسی در Nature Index بهتر بوده ولی ترکیه در سال ۲۰۲۳ توانسته رشد مثبت سه پله ای داشته باشد. امیدوار است روزنامه کیهان آمار ارائه شده در مقاله خود را تصحیح نماید. با آرزوی جهش های پی در پی در پیشرفت های علمی و فناوری جمهوری اسلامی ایران

سید علیرضا مرندی
رئیس فرهنگستان